

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2011

339/2011

Valtioneuvoston asetus seulonnoista

Annettu Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 23 §:n nojalla:

1 §

Seulonnan määritelmä

Seulonnalla tarkoitetaan tässä asetuksessa väestön tai tietyn väestönosan tutkimuksia tai näytteiden ottamista tietyn taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi.

Seulonta on osa ehkäisevää terveydenhuoltoa. Seulontaan kuuluu kohderyhmän määrittäminen, yksilön neuvonta ja ohjaus, seulontatestien ottaminen ja tutkimus, palautetiedon antaminen, jatkotutkimuksiin ohjaaminen sekä tarvittavien terveyspalvelujen järjestäminen.

2 §

Valtakunnalliset seulonnat

Valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisia seulontoja ovat:

1) rintasyöpäseulonta 50—69 -vuotiaille, vuonna 1947 tai sen jälkeen syntyneille naisille 20—26 kuukauden välein;

2) kohdun kaulaosan syövän seulonta 30—60 -vuotiaille naisille viiden vuoden välein;

3) raskaana oleville:

a) varhaisraskauden yleinen ultraäänitutkimus raskausviikolla 10+0—13+6

b) kromosomipoikkeavuuksien selvittäminen ensisijaisesti varhaisraskauden yhdistel-

mäseulonnan avulla (seerumiseulonta raskausviikolla 9+0—11+6 ja niskaturvotuksen mittausta yleisen ultraäänitutkimuksen yhteydessä raskausviikolla 11+0—13+6) tai vaihtoehtoisesti toisen raskauskolmanneksen seerumiseulonnan avulla raskausviikolla 15+0—16+6 ja

c) ultraäänitutkimus vaikeiden rakennepoikkeavuuksien selvittämiseksi raskausviikolla 18+0—21+6 tai raskausviikon 24+0 jälkeen.

3 §

Muut seulonnat

Jos kunta järjestää muun kuin valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisen seulonnan, sen tulee ennen seulonnan aloittamista arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon sisällytetään seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista ja kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu.

4 §

Seulonnan järjestäminen

Seulonta järjestetään kunnan ennalta päättämän ohjelman mukaisesti. Ohjelman tulee

sisältää asianmukainen laadunhallinta- ja laadunvarmistusmenettely.

Asianmukaisten seulontapalvelujen tarjoamiseksi kunnan tulee seurata ja arvioida koko seulontaprosessin laatua ja seulontatestien luotettavuutta säännöllisesti.

5 §

Seulontaan osallistuminen

Kaikilla seulottavaan ryhmään kuuluvilla kunnan asukkailla on oikeus osallistua seulontaan yhtäläisten perusteiden mukaisesti. Seulontaan osallistuminen on vapaaehtoista.

Kunnan tulee huolehtia siitä, että sen asukkaiden saatavilla on riittävästi tietoa seulonnan tavoitteista ja vaikuttavuudesta, seulontaan mahdollisesti liittyvistä riskeistä sekä seulonnan järjestämisestä.

Kunnan asukkaita ei saa asettaa terveystalveluja järjestettäessä eriarvoiseen asemaan sen perusteella, ovatko he osallistuneet tai osallistuvatko he valtakunnallisen seulontaojelman mukaiseen tai muuhun kunnan järjestämään seulontaan.

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2011

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

6 §

Erityiset edellytykset

Seulontanäytteiden keräämiseen, tutkimiseen, palautteen antamiseen ja jatkotutkimuksiin osallistuvalla terveydenhuollon toimintayksiköllä tulee olla käytössään riittävä asiantuntemus ja toiminnan edellyttämä henkilöstö ja laitteisto.

Kunnan tulee nimetä kustakin seulonnasta vastaava henkilö.

7 §

Ohjaus ja seuranta

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos seuraa ja arvioi yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa käynnissä olevia seulontaojelmia ja niissä käytettäviä menetelmiä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011.

Hallitussihteeri Kirsi Ruuhonen